

(DÜNYA)

'bizim de günlerimiz...'

BARIŞTA ERDOST

Bundan üç yıl önce, 2005 Kasım'ında, Paris banliyölerinden başlayıp yayılan ve haftalar süren isyan, aileleri göçmen üç gencin polisten kaçarken elektrik trafosuna sığınmaları ve burada ikisinin ölmesi üzerine başlamıştı. Herhangi bir "suç" işlememişlerdi, futbol oynamışlardı ve akşam yemeği için evlerine dönüyorlardı. Ama polisin kimlik kontrolünden kaçtılar. 17 yaşındaki Zyed Benna Tunus kökenliydi, Mali kökenli Buna Traore 15 yaşındaydı. 17 yaşındaki Türkiyeli Kürt Muhittin Altun, ölümden kurtuldu. İki gencin ölüm haberi yayılır yayılmaz, özellikle yoksul semtlerinde, özellikle beyaz-olmayanlara yönelik rutin kimlik kontrollerinde, polisin ırkçı, saldırgan ve aşağılayıcı tavırlarına sık sık maruz kalmaktan, işsizlikten ve geleceksizlikten bunanan 14-22 yaş arası genç kuşak, "artık yeter!" dedi ve gecelerin karanlığını, arabaları, çöp bidonlarını karakolları, okulları vb. yakarak yırtmayı denedi. Henüz hiçbir örgüt hiçbir tepki vermemişken, kendiliğinden başladılar. Zamanın içişleri bakanı Sarkozy, bu "çapulcu pisliği temizleyeceği"ni, "etnik temizlik" çağrışımıyla bir üslupla deklare edince bir banliyöden ötekine, Paris'ten öteki Fransa kentlerine, Fransa'dan Belçika'ya ve Almanya'ya yayıldı isyan.

Bu isyanın üzerinden üç yıl geçtikten sonra, bu yıl, içinde bulunduğumuz ayın 6'sında, Cumartesi akşamı Atina'nın Eksarhia semtinde, polis 15 yaşındaki Alexis Grigoropoulos'u göğsüne kurşun sıkarak öldürdü. 2 gün önce öğrencilerin Karamanlis hükümetinin devlet üniversitelerinin kalitesini düşürme girişimlerine karşı başlattıkları protesto eyleminde polis bir öğrenciyi hastanelik edene kadar dövmüştü. 1.5 saat içinde Eksarhia'da toplanan binlerce kişi yürüğe geçti. Bütün gece boyunca polisle çatışmalar sürdü. Ertesi gün Atina Ulusal Arkeoloji Müzesi önünde toplanan grup yürüyüşe geçtikten bir süre sonra polisle çatışmaya girdi, banka binaları, büyük işyerleri, otomobiller ateşe verildi. Eylemler Atina ve Selanik'in yanısıra öteki kentlere de yayıldı. Karakollar basıldı, üniversiteler ve liseler işgal edildi. İsyân giderek büyüyerek sürmekteyken, sendikaların daha önceden kararlaştırdıkları 24 saatlik genel grevle Yunanistan'da hayat felç oldu. Polisin gaz stokları tükendi. Yunanistan'daki isyanla dayanışmak için Danimarka'dan İspanya'ya, İngiltere'den Fransa'ya kadar birçok ülkede eylemler düzenlendi, Yunanistan konsoloslukları önünde gösteriler yapıldı.

Yunanistan'da 1967-1974 arasında hüküm süren albaylar cuntasının sonunu hazırlayan süreci başlattığına inanılan direnişin simgesi olan ve Alexis'in öldürüldüğü gece işgal edilen ilk üniversite olan Politeknik Üniversitesindeki işgal komitesi 12 Aralık'ta bir bildiri yayınlarak Alexis'in öldürül-

mesinin "münferit bir olay" olmadığını devletin sistematik ve örgütlü baskısının bir sonucu olduğunu duyurdu. Devletin ve patronların, sömürü ve baskıyı tüm topluma dayatabilmek için tırmandırdıkları genel saldırısı karşısında, "kaza kurşunları", "iş kazaları", cezaevleri ve karakollardaki "intiharlar" karşısında, devlete ve kapitalizme karşı isyanın yayılarak sürdüğü belirtildi.

İşgal komitelerinin dağıttıkları bildirilerde "Bu geceler Alexis'in" sloganları yerliyordu. "Bu günler bizim de günlerimiz" diye ayaklanmaya katılan göçmenler de dağıttıkları bildiriye ikinci Fransız 2005 Kasım'ını selamlayarak yıllardır aşağılandıktan ve baskıya maruz kaldıktan sonra "şimdi konuşma sırası sokaklarda" dediler. Yunanistan isyanını öğrencilerin, gençlerin, işsizlerin, göçmenlerin yıllardır birikmiş öfkelerini, düzenin dayattığı geleceksizliğe karşı çıkışa dönüştürdükleri bir başkaldırıya dönüştü. Atina İktisat Fakültesi işgal komitesinin bildirisindeki "Bu soğukkanlı cinayeti devlet şiddetinin münferit vakası olarak görmediğimiz gibi, sadece kötü sağcılara değil, bütün hükümetlere ve baskıcı ve sömürücü burjuva demokratik rejimine karşı başkaldırıyoruz. Bu yüzden herhangi bir bakanın ya da hükümetin istifasını falan istemiyoruz. Ne de bu cinayetin ardından adaletin yerini bulması gibi bir beklentimiz var. Adalet, hiçbir devlet cinayetinde sözkonusu olmadı, şimdi de olmayacak." ifadeleri, isyanın politik rengini yeterince açık ediyordu.

OECD tahminlerine göre 15-24 yaş arasında işsizlik oranı %24 ama iktisatçılar gerçek oranının %30 olduğunu vurguluyorlar. İşsizlik nedeniyle 25 yaş altında her dört kişiden biri yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Bu oran son 10 yıldır artıyor. Küresel ekonomik kriz nedeniyle işlerin daha da kötüye gideceği beklentisi hakim. IMF başkanı Yunanistan isyanının ileri kapitalist ülkelere yayılmasından kaygı duyarken, tüm kapitalist dünyayı etkisi altına almakta olan ekonomik krizin tetikleyeceği toplum-

sal çalkantılardan ürktüğünü de açık etmiş oluyor. Çünkü Yunanistan isyanı, devlet ve polis teröründen olduğu kadar kapitalizmden ve neoliberalizmden de muzdarip tüm sınıflar ve kesimler için de bir işaret fişeği çakmış oldu.

Yunanistan isyanı birçok ülkede dayanışma eylemleri ile selamlandı. Türkiyeli sosyalistlerin İstanbul'daki Yunanistan konsolosluğu önünde yaptıkları açıklamada Türkiye'ye ilişkin tespitleri ise ister istemez iki komşu ülke arasında bir karşılaştırma yapmayı zorunlu kılıyor:

"Bizler kardeş Yunanistan halkıyla sadece aynı coğrafyayı paylaşmıyoruz. Onları isyana sevk eden tüm koşulları da paylaşıyoruz. Polis terörü bize hiç de yabancı değil. Sadece 2008 yılı içinde Bahçelievler'de bir polis memurunun göğsüne tekme atıp öldürdüğü Sadettin, İzmir'de araba kullanırken vurulan Baran, Van'da protesto gösterisi sırasında vurulan çoban Ahmet, Antalya'da "dur" emrine uymadığı için vurulan Çağdaş nihayet işkencede katledilen Engin Ceber, polis terörü dolayısıyla sakat kalanlar, kalıcı hastalıklara yakalananlar ve daha birçokları... Bu listeye her gün kimlik kontrolü, arama vb. bahanelerle bezdirilen halkı, sırf nüfus kütüklerine bakılarak dayak yiyen göz altına alınan insanları da eklemek gerek. Tüm bunlar neredeyse günlük yaşamımızın bir parçası haline geliyor. Yaşanan polis terörünün ve keyfi baskıların altında terörle mücadele yasası ve polis vazife ve yetkileri kanununun polise keyfi davranma olanağı verecek biçimde düzenlenmesi yatıyor. Hal böyle olunca da tüm kamuoyunun polisin uygulamalarını tartıştığı bir dönemde İstanbul Valiliği 2008 1 Mayıs kutlamalarında yaşanan düpedüz polis terörünü "orantılı güç kullanımı" olarak niteleyen bir rapor yayımlayabiliyor. Bizler Yunanistan halkının öfkesini çok iyi anlıyoruz. Bizler de polis baskısı ve terörünü gündelik yaşamın parçası yapan kanunların kaldırılmasını ve yetkililerden hesap sorulmasını istiyoruz."